

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ В УКРАЇНІ

В ході трансформаційних процесів в Україні виник такий притаманний ринковій економіці тип діяльності як бізнес-консалтинг. Розвиток цієї сфери значною мірою визначається станом зовнішнього середовища консалтингових фірм. Незавершеність процесу розбудови соціального ринкового господарства зумовлює збереження низки проблеми у сфері бізнес-консалтингу.

Зміст ринкової трансформації України значною мірою був спотворений прагненням владної верхівки перетворити владні повноваження на власність та доходи. Розвиток олігархії та корупції створили перешкоди формуванню конкурентного ладу. У структурі конкурентних переваг, окрім ринкових, значну роль відіграють адміністративно-управлінські та силові переваги.

Реформи останніх чотирьох років поки не призвели до суттєвого покращення ситуації. «Всесвітнє дослідження економічних злочинів та шахрайства 2018», здійснене PricewaterhouseCoopers, засвідчило, що протягом останніх двох років від економічних злочинів та шахрайства постраждали 48% українських організацій. Більшість з них (73%) стикалися з хабарництвом та корупцією. Українські респонденти PwC очікують, що для їхніх організацій хабарництво та корупція у найближчі два роки залишатимуться найбільш суттєвим економічним злочином.

Викривлення структури конкурентних переваг негативно впливає на розвиток сфери бізнес-консалтингу в Україні. Якщо певні консалтингові фірми використовують, на додаток до ринкових, неринкові конкурентні переваги, це сприяє їх перемозі у конкурентній боротьбі. Якщо такі недоброчесні фірми зможуть витіснити з ринку фірми, які більш ефективні, проте позбавлені неформальних зв'язків з окремими представниками влади, це не лише призведе до зниження середньої ефективності консалтингових фірм та подорожчання їх послуг, але й до поширення не достатньо якісних консультацій. Все це може зашкодити репутації професії бізнес-консультанта та скоротити попит на їх послуги.

Окрім того, аби консультації відповідали специфічній структурі конкурентних переваг в Україні, іноді необхідно враховувати вплив адміністративно-управлінських та силових переваг. Це провокує консультантів на надання консультацій, які передбачають неетичні чи протиправні дії. Окремі консультанти можуть навіть ставати учасниками сумнівних оборудок та схем.

Правоохоронній системі нашої держави важко виявляти подібні порушення та карати за них, тому необхідно формувати ефективні механізми самоочищення бізнес-консалтингу. За участі «великої четвірки» та українських консалтингових фірм слід створити єдину всеукраїнську асоціацію бізнес-консультантів та наділити її повноваженнями для здійснення контролю та накладання санкцій за недоброчесну діяльність у сфері бізнес-консалтингу.

Оскільки в коротко- та середньостроковій перспективі неможливо повністю позбутися адміністративно-управлінських та силових конкурентних переваг, українські консалтингові фірми мають обирати сфери та напрями діяльності, які не уражені, або мало уражені неринковими методами конкуренції.

В довгостроковій перспективі необхідно сформувати середовище діяльності консалтингових фірм, позбавлене неринкових методів конкуренції. Головною передумовою цього є ефективна боротьба з корупцією та відділення бізнесу від політичної влади. Безпосередньо для удосконалення структури конкурентних переваг слід: прибрати незаконні методи забезпечення більшої, ніж у конкурентів, цінності товарів та послуг; позбутися примусового просування продукції; прибрати можливості створення неринковими методами загроз та перешкод діяльності конкурентів; створити ефективні перешкоди рейдерству та іншим способам примусового перерозподілу власності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра економічної теорії

**ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ І ПРАВО
У ХХІ СТОЛІТТІ:
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ**

Матеріали міжрегіональної науково-практичної
конференції молодих учених

(Харків, 27 листопада 2018 р.)

За загальною редакцією *А. П. Гетьмана*

Харків
«Право»
2018

УДК 33(477)"20"

E45

Організаційний комітет:

А. П. Гетьман – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;

Л. С. Шевченко – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;

О. О. Набатова – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;

І. А. Вовк – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;

О. Ю. Самельюк – завідувач лабораторії кафедри економічної теорії, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

E45 **Економіка**, менеджмент і право у XXI столітті: стратегічні пріоритети розвитку : матеріали міжрегіон. наук.-практ. конф. молодих учених (Харків, 27 листоп. 2018 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2018. – 160 с.

ISBN 978-966-937-529-2

ISBN 978-966-937-529-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018

© Оформлення. Видавництво «Право», 2018